

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 23-24 listopada 2018

na kierunku *praca socjalna* prowadzonym

na Wydziale Nauk Społecznych i Nauk Medycznych

Wyższej Szkoły Nauk Społecznych

w Lublinie

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	4
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	5
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	6
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	6
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	6
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	7
Dobre praktyki	8
Zalecenia	8
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	13
Dobre praktyki	13
Zalecenia	13
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	16
Dobre praktyki	17
Zalecenia	17
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	17
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	17
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	19
Dobre praktyki	19
Zalecenia	19
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	20
Dobre praktyki	20
Zalecenia	20
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	20
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	20
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	21

Zalecenia	21
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	22
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	24
Dobre praktyki	123
Zalecenia	123
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	24
Załączniki:	25
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	25
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	26
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	27
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	34
Załącznik nr 5. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	34

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA;

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Bąk, ekspert PKA
2. dr hab. Leon Szot, ekspert PKA
3. prof. dr hab. Kamil Kardis, ekspert PKA ds. międzynarodowych
4. mgr Artur Gawryszewski, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Bogdan Lewiński, ekspert PKA ds. pracodawców
6. Paweł Miry, ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *praca socjalna* prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych i Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Lublinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jest to pierwsza ocena na tym kierunku studiów. Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Praca socjalna	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych Obszar nauk humanistycznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk społecznych/ socjologia, psychologia, pedagogika, nauki o polityce publicznej Dziedzina nauk humanistycznych/ nauki o rodzinie, filozofia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	16 ECTS – 420 godzin	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	1. Praca socjalna z rodziną 2. Socjoterapia i resocjalizacja	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	61

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	-	-
--	---	---

1. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

2. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Uczelnia korzystając z założeń koncepcyjnych wykorzystwała ustalenia ze sfery naukowej własnej kadry, środowiska akademickiego, praktyków, dane statystyczne, opracowania instytucji publicznych. Określając profil kształcenia bazowano na przepisach prawa definiujących kompetencje pracowników socjalnych. Wykorzystano ustalenia naukowe przełożone na przepisy prawa branżowe oraz polityk publicznych. Szkoła jest aktywna w środowisku lokalnym poprzez organizowanie seminariów, eventów, poprzez zaangażowanie studentów i wychodzenie do otoczenia. Kadra akademicka oraz studenci współpracują z *Fundacją Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny* na rzecz integracji środowisk zajmujących się problemami wykluczenia społecznego. Ważnym kanałem pozyskiwania informacji służących doskonaleniu i uprządkowaniu kształcenia są byli studenci, będący obecnie pracownikami w sferze społecznej i publicznej miasta, regionu w instytucjach bezpośrednio powiązanych z polityką i problematyką społeczną oraz samą pracą socjalną. Uczelnia jest aktywna w sferze relacji z innymi szkołami wyższymi, kooperuje z placówkami zagranicznymi głównie w Europie Środkowej i Wschodniej. W procesie kształcenia uczelnia bazuje na przepisach prawa i dobrych praktykach nauczania na tym kierunku studiów. Z tego względu kierunek nie musi być nowatorski, jego zadaniem jest spełnianie wymogów przepisów prawa dla pracowników socjalnych i obejmowanie dobrych praktyk z innych ośrodków akademickich. Kierunek studiów jest powiązany z misją i strategią rozwoju, a działania podejmowane względem kierunku są ujęte w WSZJK.

1.2.

W programie kształcenia są wykorzystywane wyniki prac badawczo-rozwojowych zarówno tych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, jak i środowisko badaczy i ekspertów polityki społecznej. Kilka osób z kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku zajmuje się w swoich badaniach problematyką ściśle związaną z zakresem kierunku. Jako przykład można podać współautorskie opracowanie pt. *Zjawisko bezdomności w świetle teorii i badań w Lublinie i województwie lubelskim* – które zostało wykorzystane w budowaniu treści kształcenia przedmiotów: „Profilaktyka niedostosowania społecznego”, „Problemy społeczne” oraz „Instytucje polityki społecznej” jak również referat pt. *Udział jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji programów polityki zdrowotnej dotyczących szczepień przeciwko pneumokokom*. Wyniki badań ujętych w tym referacie wzbogaciły treści kształcenia przedmiotu „Patologie społeczne i choroby cywilizacyjne”. Wykorzystanie wyników prac badawczo-rozwojowych w programie kształcenia ma na celu zapoznanie studentów ze współczesnymi rozwiązaniami w zakresie zadań praktycznych w pracy socjalnej w celu nabywania przez studentów odpowiednich kompetencji zawodowych. Określając kompetencje absolwenta kierunku praca socjalna Uczelnia uwzględniła standardy zawodowe ujęte w Ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 ze zm.), jak i publikowane efekty prowadzonych prac rozwojowych nad zakresem kompetencji pracowników socjalnych. Kadra prowadząca zajęcia uczestniczy w konferencjach i debatach branżowych ukierunkowanych na dyskusje nad współczesnymi dylematami wykluczenia społecznego, których wyniki przenosi do pracy dydaktycznej. I tak, nauczyciele uczestniczący w ogólnopolskiej konferencji pt. „Człowiek w perspektywie współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych” przedstawili wyniki swoich prac badawczych nad współczesnymi zagrożeniami stabilizacji społecznej. Uczelnia organizuje seminaria poświęcone pracy socjalnej, na których toczy się debata zarówno pracowników naukowych, jak i

przedstawicieli instytucji opieki społecznej nad wartością pracy socjalnej. Przykładem może tu być seminarium pt. *Odkryj swoją wartość* zorganizowane przez Uczelnię w marcu 2018 roku. Zarówno kadra, jak i studenci współpracują z Fundacją Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny, której celem jest: integracja środowisk zajmujących się problemami wykluczenia społecznego, w szczególności podmiotów prowadzących kluby lub centra integracji społecznej; inspirowanie i przedkładanie propozycji nowych rozwiązań systemowych, w tym rozwiązań o charakterze legislacyjnym. Współpraca z instytucjami społecznymi Uczelni, udział studentów w inicjatywach lokalnych służy kierunkowi praca socjalna, w szczególności w tworzeniu możliwości kształtowania kompetencji społecznych studentów. W kontaktach z instytucjami społecznymi i pożytku publicznego studenci uczą się pracy zespołowej, rozwiązywania podstawowych problemów społecznych. Efekty tej współpracy stają się podstawą do podjęcia tematyki prac dyplomowych.

1.3.

Efekty kształcenia założone w programie kształcenia dla uzyskania kwalifikacji studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna o profilu praktycznym uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru kształcenia - nauki społeczne, dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Senat określił 18 efektów w zakresie wiedzy, 18 w zakresie umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych. Senat Wyższej Szkoły Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie Uchwałą Nr 03/16 z dnia 10 marca 2016 r. przyporządkował kierunek studiów praca socjalna do dwóch obszarów kształcenia: nauk społecznych i nauk humanistycznych oraz określił kierunkowe efekty kształcenia dla profilu praktycznego na poziomie studiów I stopnia wskazując dziedziny i dyscypliny do których te efekty się odnoszą. Są to: w ramach obszaru nauk społecznych dziedzina nauk społecznych, dyscypliny: socjologia, psychologia, pedagogika, nauki o polityce publicznej, a w ramach obszaru nauk humanistycznych - dziedzina nauk humanistycznych, dyscypliny: nauki o rodzinie, filozofia. Efekty uwzględniają nabywanie przez studentów umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na co wskazują na przykład efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych: PS1P_U04 - potrafi zastosować metody pracy socjalnej, w odniesieniu do dokonanej diagnozy środowiska życia klienta (osoby, rodziny, grupy); potrafi wskazać etapy postępowania w budowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz w różnych typach projektów społecznych; PS1P_U05 - potrafi prawidłowo skonstruować projekt socjalny oraz prezentować jego treść na forum publicznym; potrafi również zrealizować założenia projektu w praktyce na forum publicznym; potrafi również zrealizować założenia projektu w praktyce; PS1P_K04 - wdraża zasady koleżeństwa zawodowego i współpracy z przedstawicielami innych sektorów w zakresie koniecznym do rozwiązania problemów danej jednostki/grupy. Uczelnia wskazała, iż efekty uwzględniają założenia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla profilu praktycznego odnosząc się do aspektów teoretycznych w stopniu, do wybranych problemów, zaawansowanym jak np.: efekt w zakresie wiedzy: PS1P_W05 - zna podłoże teoretyczne pracy socjalnej i ma wiedzę o pracy socjalnej jako działalności praktycznej, potrafi odróżnić pracę socjalną od pomocy społecznej; posiada wiedzę o metodach, technikach i modelach pracy socjalnej; zna i charakteryzuje zadania pracownika socjalnego. Efekty kierunkowe zgodnie z wymogami PRK uwzględniają nauczanie języka obcego. Jest to efekt ujęty w zakresie umiejętności PS1P_U17 - posiada umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym na tym poziomie. Spójność między efektami obszarowymi a kierunkowymi potwierdza np. efekt obszarowy Absolwent potrafi identyfikować i interpretować podstawowe zjawiska i procesy społeczne z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów, z którym są powiązane efekty kierunkowe jak np. efekt PS1P_U02 - Absolwent potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz związanych z nią dyscyplin w celu opisywania, analizy oraz interpretacji problemów

społecznych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, jak również motywów i wzorów ludzkich zachowań.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1. Uczelnia prowadzi badania rozwojowe i wykorzystuje ich wyniki w programie kształcenia poprzez tematykę zajęć oraz realizację prac dyplomowych. Efekty prac badawczo - rozwojowych umożliwiają studentom zapoznanie się ze współczesnymi zadaniami praktycznymi pracy socjalnej.
2. Efekty kształcenia są zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji. Uwzględniają umiejętności związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Efekty przedmiotowe są spójne z efektami kierunkowymi.
3. Zapewniony jest aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w wypracowywaniu strategii rozwoju kierunku praca socjalna, w realizacji prac badawczych oraz rozwojowych.
4. Uczelnia posiada pozycję aktywnego ośrodka edukacji w aglomeracji Lublina, która jest oparta o współpracę z lokalnymi podmiotami gospodarczymi, organizacjami społecznymi, instytucjami opieki społecznej.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Należy uszczegółowić efekty dla praktyk zawodowych uwzględniając kluczowe zadania niezbędne do ich realizacji.
2. Należy w sylabusach wprowadzać odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych określonych z uwzględnieniem PRK (a nie KRK).

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program dla studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna o profilu praktycznym w Wyższej Szkole Nauk Społecznych w Lublinie określa w szczególności: formę studiów - aktualnie studia prowadzone są formie studiów niestacjonarnych, czas trwania studiów: 3 lata, 6 semestrów. Warunkiem ukończenia studiów i otrzymania dyplomu studiów wyższych pierwszego stopnia jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano 180 pkt. ECTS. Punkty ECTS przydzielane są poszczególnym przedmiotom oraz praktyce zawodowej z uwzględnieniem nakładu indywidualnej pracy własnej studenta oraz zajęć wymagających udziału nauczycieli akademickich, jak i innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Program studiów pierwszego stopnia dla kierunku praca socjalna w Wyższej Szkole Nauk Społecznych w Lublinie obejmuje ogółem 4500 godzin, przy czym liczba godzin kontaktowych wynosi dla studiów niestacjonarnych - 1489 godzin, co stanowi 33% ogółu

godzin. Zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach niestacjonarnych 75,6 punkty ECTS. Zajęcia do wyboru obejmują ogółem 1700 godzin tj. 68 punkty ECTS, co stanowi 37% ogółu punktów ECTS. Składają się na nie: 1150 godzin przedmiotów specjalnościowych (46 pkt ECTS), 350 godzin seminarium dyplomowego (14 pkt ECTS) oraz 200 godzin języka obcego (8 pkt ECTS). Modułom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym praktykom, łącznie w programie studiów pierwszego stopnia przypisano 113 punktów ECTS, a więc 62% ogółu punktów ECTS. Do grupy przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym należą zajęcia z grupy:

1. przedmiotów podstawowych i kierunkowych, którym przypisano 67 punktów ECTS;
2. przedmiotów do wyboru, w tym specjalnościowych, którym przypisano 54 punktów ECTS;
3. praktyki zawodowe, którym przypisano 16 punktów ECTS.

Moduły zaliczone do grupy zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym są wskazane właściwie i obejmują wyłącznie zajęcia o charakterze aktywnym, a więc ćwiczenia, warsztaty, seminaria, praktyki. Stanowi to ogółem 113 ECTS, tj. 76,11%.

W programie studiów wyróżnić można następujące grupy przedmiotów: kształcenia ogólnego, (realizowane w wymiarze 274 godzin kontaktowych, którym łącznie z pracą własną przypisano 22 punkty ECTS); podstawowych (570 godzin kontaktowych), kierunkowych (300 godzin), którym łącznie przypisano 82 punkty ECTS oraz do wyboru (345 godzin kontaktowych), którym przypisano 46 punktów ECTS. Ponadto w programie studiów znajduje się seminarium dyplomowe, za które student otrzymuje 14 punktów ECTS i praktyki zawodowe w wymiarze 3 miesięcy, którym przypisano 16 punktów ECTS. Kluczowe treści kształcenia uwzględniają takie zagadnienia, jak na przykład: socjologia społeczna, psychologia osobowości, środowisko człowieka dla pracy socjalnej, metodyka pracy socjalnej, problemy społeczne, instytucje polityki społecznej oraz rozwój człowieka w cyklu życia.

W programie oferowane są dwie specjalności stanowiące jednocześnie moduły do wyboru. Są to: „Praca socjalna z rodziną” i „Socjoterapia i resocjalizacja”. Program obejmuje naukę języka obcego w wymiarze 120 godzin kontaktowych, której przypisano łącznie z pracą własną (80 godzin) 8 punktów ECTS. Przedmioty z grupy modułów podstawowych zajmują w programie 26,11%, kierunkowych 19,44% kształcenia ogólnego 7,78%, moduły do wyboru uwzględniające seminarium dyplomowe i język obcy oraz przedmioty swobodnego wyboru - 37,8% i praktyki zawodowe 9%, a w stosunku do zajęć kontaktowych stanowią 25% zajęć. Analizując czas trwania studiów, ogólny wymiar godzin, jak i wymiar godzin poszczególnych modułów i przypisane im punkty ECTS można uznać, że program pozwala na realizację założonych efektów kształcenia.

Analiza sylabusów pokazuje, że treści kształcenia są podporządkowane przedmiotowym, a w konsekwencji kierunkowym efektom kształcenia. Treści kształcenia wskazują, iż praca socjalna jest nauką o zasadach i metodach oraz technikach wspierania i udzielania profesjonalnej pomocy człowiekowi, rodzinie, grupom oraz zbiorowościom społecznym w trudnych sytuacjach życiowych. Treści kształcenia są różnorodne, gdyż uwzględniają: teorie socjologiczne, teorie pedagogiczne, teorie wychowania, czy też teorie zmian społecznych i nierówności społecznych do zrozumienia społecznej natury człowieka i jego związków oraz interakcji z otoczeniem. Stąd też istotną rolę w kształceniu stanowią przedmioty psychologiczne z zakresu psychologii rozwoju człowieka, psychologii społecznej, jak również psychopatologii i psychoterapii.

Ważnym filarem wiedzy, na którym opiera się kształcenie, stanowi także polityka społeczna i polityka socjalna, ich zasady funkcjonowania i współtworzenia obszarów pracy socjalnej. Treści przedmiotu „Problemy społeczne” oraz „Instytucje polityki społecznej” wspomagają osiągnięcie efektu PS1P_W10. Oferowane treści kształcenia obok aspektów teoretycznych nawiązują do praktyki pracy socjalnej, uwzględniają problemy patologii społecznych i chorób cywilizacyjnych. Przedmioty podstawowe oferowane są na I i II roku studiów tworząc podstawy do rozwijania wiedzy kierunkowej a następnie pogłębiania wiedzy specjalnościowej. Do realizacji programu studiów na kierunku praca socjalna Uczelnia wykorzystuje tradycyjne formy zajęć tj.: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia terenowe, ćwiczenia warsztatowe, seminaria, konwersatoria. Udział zajęć aktywnych wynosi około 67%, co w przypadku profilu praktycznego ma proporcje właściwe.

W sylabusach wskazano metody dydaktyczne. W zależności od realizowanych treści teoretycznych i form zajęć wykorzystywane są następujące metody kształcenia: metody podające np.: przekazywanie wiedzy na wykładzie; metody problemowe; metody praktyczne, które uczą nabywania umiejętności poprzez praktyczne działanie; metody aktywizujące, które wykorzystują wiedzę w rozwiązywaniu praktycznych zadań problemowych. Program studiów uwzględnia pracę własną studenta, która jest samodzielną pracą studentów w ramach zadań wyznaczonych przez nauczyciela akademickiego takich jak: studia literaturowe, przygotowanie prac projektowych, kontrolnych, przygotowanie do zajęć, zaliczeń i egzaminów. Dobór treści kształcenia jest spójny z założonymi efektami kierunkowymi. Treści poszczególnych przedmiotów uwzględniają oczekiwania pracodawców i problematykę prowadzenia pracy socjalnej.

Przedstawione w sylabusach efekty kształcenia zapewniają zdobycie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych dla skutecznego funkcjonowania na rynku pracy i rozwoju własnej edukacji absolwenta. Różnorodne formy pracy związane z aktywnością własną studenta, praktycznymi metodami nauczania. Są to między innymi dyskusja, praca zespołowa, analizy przypadków i sytuacji, bezpośrednie wykonywanie zadań praktycznych, rozwiązywanie sytuacji problemowych, praca pod kierunkiem mentora, warsztaty, ćwiczenia projektowe.

Z uwagi na niewielką liczbę studentów wszystkie zajęcia na kierunku praca socjalna odbywają się w małych grupach tj. max 15 osobowych. Sprzyja to indywidualizacji i uprzątnięciu studiów. Zespół Oceniający pozytywnie opiniuje uprzątnięcie studiów - wykładowcy często korzystają z doświadczeń zawodowych studentów do pracy nad analizą konkretnych ”case study” , omawiają praktyczne aspekty wiedzy teoretycznej. Liczebność studentów na kierunku jest stosunkowo niewielka, co w konsekwencji powoduje brak problemów związanych z liczebnością grup na zajęciach. Nie występują problemy związane z brakiem miejsca w salach zajęciowych, nie występuje też niedostępność stanowisk komputerowych w sali komputerowej. Harmonogram roku akademickiego oraz plan zajęć jest umieszczony na stronie internetowej Wydziału oraz tablicach informacyjnych w budynku. Zajęcia odbywają się w piątkowe popołudnia oraz soboty, bez zajęć w niedziele, co studenci traktują jako atut i jeden z powodów wyboru studiów na kierunku. W trakcie spotkania z ZO PKA ze studentami pojawiły się uwagi dotyczące braku przerw między zajęciami w planie zajęć, studenci przyznali jednak, że mają możliwość indywidualnego ustalania przerw w zajęciach w uzgodnieniu z prowadzącymi zajęcia. W opinii Zespołu Oceniającego harmonogram zajęć jest ustalony prawidłowo. Formy kształcenia na ocenianym kierunku to wykłady, ćwiczenia audytoryjne, konwersatoria,

ćwiczenia projektowe, lektoraty z języka obcego, praktyki zawodowe, seminaria dyplomowe. Metody kształcenia stosowane na kierunku to metody podające, problemowe, praktyczne, aktywizujące, metody projektu, dyskusja, gry symulacyjne, *case study*, kształtowanie u studenta kreatywności oraz umiejętności podejmowania decyzji. W opinii studentów stosowane metody kształcenia pozwalają im na zdobycie wiedzy i umiejętności potrzebnych na rynku pracy związanym ze studiowanym kierunkiem. Zespół Oceniający pozytywnie ocenia całość programu studiów, podkreślając, że studia dają im możliwość zdobycia odpowiedniej wiedzy i umiejętności związanych z pracą socjalną. W ich opinii nie występują powtórzenia w treściach kształcenia ani przedmioty, które uważają za niepotrzebne w programie studiów. Uczelnia zapewnia właściwą organizację zajęć. Zajęcia na studiach niestacjonarnych na kierunku praca socjalna odbywają się w zjazdach piątkowo-sobotnich. Uczelnia z uwagi na swoją misję pozostawia studentom niedziele wolne od zajęć. Plan studiów przewiduje zajęcia w piątki od godziny 15.30 do godziny 20.00 oraz w soboty od godz. 8.00 do 20.00. Liczba zjazdów wynosi 8 zjazdów i dodatkowo obejmuje dwa zjazdy w sesji egzaminacyjnej. ZO nie odnotowuje w rozkładzie zajęć nadmiernej koncentracji zajęć. Kadra jest otwarta na konsultacje ze studentami.

2.2.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia Uczelnia określiła w Regulaminie Studiów WSSN. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia, prowadzona jest poprzez:

4. zaliczenia i egzaminy cząstkowe z przedmiotu/modułu (zaliczenia wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych modułów/przedmiotów);
5. weryfikację efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych;
6. weryfikację procesu dyplomowania tj. założonych w programie kształcenia efektów kształcenia osiągniętych na seminarium dyplomowym, w tym przygotowanej pracy dyplomowej pod opieką promotora i w trakcie egzaminu dyplomowego;
7. weryfikację efektów kształcenia w trakcie badania losów zawodowych absolwentów.

Dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia cel przedmiotu, jego formę i treści kształcenia. I tak efekty w zakresie wiedzy weryfikowane są w postaci egzaminów/zaliczeń w formie pisemnej lub ustnej, egzaminów/zaliczeń testowych wraz z zadaniami problemowymi/ praktycznymi, kolokwii, oceny: udziału w dyskusji, przygotowania projektu, wykonania zadania zespołowego/praktycznego, referatu, eseju. Umiejętności w szczególności umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne weryfikowane są przez obserwację aktywności studenta na zajęciach, obserwację i ocenę wykonania zadania praktycznego, udział w dyskusji, ocenę przygotowania projektów indywidualnych i zespołowych, pracy w grupie, wykonanie testów oraz ich interpretację, przygotowanie interwencji, przygotowanie projektu sesji. Sposoby weryfikacji efektów przedmiotowych podane są w sylabusach.

Zasady postępowania przy przeprowadzaniu zaliczeń i egzaminów oraz ocen reguluje m.in. Zarządzenie nr 4/2016 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Nauk Medycznych z dnia 27 września 2016 r. w sprawie: obowiązków związanych z przeprowadzaniem egzaminów i zaliczeń oraz dokumentowaniem ich wyników oraz wytyczne, które opisują wymagania dotyczące modułów/przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczenia ćwiczeń z modułów/przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń z modułów/przedmiotów, które nie kończą się egzaminem, a także kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowaną skalę ocen.

Weryfikację założonych w programie kształcenia efektów kształcenia osiągniętych na seminarium dyplomowym oraz poprzez przygotowanie pracy dyplomowej, a także w trakcie egzaminu dyplomowego reguluje Zarządzenie nr 5/2016 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Nauk Medycznych WSNS z dnia

10 października 2016 r. w sprawie przeprowadzania egzaminów dyplomowych w WSNS Lublinie, a wraz z załącznikami opisane są: organizacja zapisów na seminarium dyplomowe, wymogi stawiane pracom dyplomowym, warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego, przebieg realizacji egzaminu dyplomowego i ustalenie wyników egzaminu dyplomowania oraz ustalenie wyników studiów i oceny na dyplomie. Na Uczelni wprowadzony został Regulamin Antyplagiatowy oraz jednolity wzór oceny pracy dyplomowej przez Promotora i Recenzenta. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia założonych w poszczególnych modułach są określone w sylabusie każdego przedmiotu. Na Wydziale dokonywana jest bieżąca analiza osiąganych przez studentów wyników, poprzez m.in. analizę struktury ocen semestralnych i sprawozdania z kolejnych okresów rozliczeniowych, przedstawiane przez dziekana na Radzie Wydziału.

Wyniki każdej sesji egzaminacyjnej podlegają analizie i ocenie władz uczelni i wydziału i stanowią podstawę do działań wspierających studentów w procesie uczenia się poprzez wprowadzanie zajęć wyrównawczych, jak też udzielenia szczególnej pomocy studentom osiągającym słabsze wyniki. Władze Uczelni i Wydziału podkreśliły, iż znaczną część studentów pracuje w zawodach związanych z pracą socjalną co stanowi istotne wsparcie w osiąganiu efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia jest osiągnięcie wszystkich zakładanych w programie studiów efektów kształcenia, zaliczenia praktyki zawodowej oraz obrony pracy dyplomowej i zdania egzaminu dyplomowego. Warunkiem zaliczenia modułu jest osiągnięcie każdego zakładanego efektu kształcenia w stopniu określonym przez skalę ocen (uwzględniając oceny od 3,0 do 5,0) i kryteria ocen. Efekty końcowe weryfikowane są w procesie dyplomowania, który obejmuje: opracowanie pracy dyplomowej wg standardów przyjętych przez Uczelnię dla prac dyplomowych i uzyskanie pozytywnej opinii od promotora i recenzenta oraz jej obronę na egzaminie dyplomowym. Przeglądane podczas wizytacji prace etapowe wskazują, iż nauczyciele stosują wskazane w sylabusach sposoby weryfikacji i oceny efektów. Prace dyplomowe są tematycznie bardzo ściśle zgodna z zakresem kierunku praca socjalna i obejmują takie problemy jak np. patologie społeczne, pomoc rodzinie, etyka pracowników służb socjalnych, czy też działalności instytucji publicznych w zakresie pomocy społecznej. Poziom prac jest zróżnicowany ale odpowiada wymogom pracy licencjackiej. Prace zawierają na ogół cel pracy, pytanie badawcze, rozwinięcie i analizę problemu i zakończenie. Egzamin dyplomowy student składa przed Komisją, w skład której wchodzi: dziekan, recenzent i promotor pracy. Student odpowiada na trzy pytania z zakresu modułów kierunkowych i tematyki pracy.

W opinii ZO PKA formy zaliczeń są adekwatne do form prowadzenia zajęć. Informacje o sposobie zaliczenia są przekazywane w trakcie pierwszych zajęć z danego przedmiotu, w opinii studentów nie dochodziło do sytuacji zmiany zasad ani formy zaliczenia. W sylabusach umieszczono informację o przełożeniu stopnia spełnienia zakładanego efektu kształcenia na uzyskaną ocenę, nie została jednak umieszczona informacja o sposobie wyliczenia oceny końcowej oraz wpływie poszczególnych form zaliczenia na ocenę. Zaliczenia oraz egzaminy odbywają się w trakcie sesji egzaminacyjnych po zakończeniu semestru. Studenci są poinformowani o terminach, które są ustalane w porozumieniu z nimi. Studenci podkreślają otwartość i wsparcie prowadzących w sytuacjach, kiedy z różnych powodów nie mogą przystępować do zaliczeń, co wymaga indywidualnego umawiania się z prowadzącym na termin zaliczenia. Prace dyplomowe podlegają recenzji promotora i recenzenta, wykorzystywany jest także system antyplagiatowy.

2.3.

Przyjęcie na kierunek praca socjalna na studia I stopnia w WSNS w Lublinie może następować przez: rekrutację; potwierdzenie efektów uczenia się; przeniesienie z innej uczelni, w tym zagranicznej. Limity i zasady przyjęć na studia na kierunku praca socjalna określa Senat Uczelni. O przyjęcie na studia I stopnia mogą ubiegać się zarówno osoby posiadające obywatelstwo polskie, jak i obcokrajowcy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik w danym kraju uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Decyzje o przyjęciu na studia wydaje Komisja Rekrutacyjna powołana przez Senat. W postępowaniu rekrutacyjnym na studia stacjonarne brane są pod uwagę wyniki egzaminów maturalnych z przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny oraz do wyboru: historia, biologia lub wiedza o społeczeństwie. Jeśli egzamin z danego przedmiotu zdawany był na dwóch poziomach, pod uwagę brany jest wynik korzystniejszy. Szczególne preferencje mają kandydaci posiadający świadectwo maturalne w wyróżnieniu i laureaci olimpiad i konkursów przedmiotowych. Od kandydatów chcących podjąć studia na kierunku praca socjalna oczekuje się szczególnie wrażliwości i otwartości na wartości ogólnoludzkie, szacunku i tolerancji dla odmienności i różnorodności ludzi, wrażliwości na potrzeby ludzkie oraz innowacyjności i kreatywności w rozwiązywaniu problemów ludzi znajdujących się w trudnych sytuacjach. Zasady rekrutacji są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Decyzję o przyjęciu studenta z innej Uczelni podejmuje Dziekan Wydziału lub Rektor kierując się zgodnością uzyskiwanych przez studenta efektów kształcenia na Uczelni, z której student się przenosi z zakładanymi efektami kształcenia dla kierunku praca socjalna na poziomie studiów I stopnia WSNS w Lublinie oraz systemem ECTS.

Uczelnia posiada opracowane zasady potwierdzania efektów uczenia się. Ponieważ kierunek praca socjalna nie podlegał ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej Uczelnia nie posiada uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się na tym kierunku. Opracowane zasady uwzględniają aktualne regulacje prawne.

Zasady dyplomowania określa „Regulamin studiów” oraz dokument „Zasady realizacji procesu dyplomowania” w Wyższej Szkole Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie. Proces dyplomowania obejmuje: opracowanie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa zaakceptowana przez promotora powinna być złożona w dziekanacie w terminie ogłoszonym przez dziekana w trzech egzemplarzach: Ocenę pracy dyplomowej i opinię o pracy (recenzję) przedstawia opiekun (promotor) pracy oraz recenzent powołany przez dziekana. Ostateczną ocenę pracy ustala się jako średnią ocen promotora i recenzenta. W przypadku gdy oceny pracy są negatywne dziekan na wniosek studenta (złożony w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia wyników) kieruje go na powtarzanie roku lub semestru, w przypadku nie złożenia takiego wniosku skreśla go z listy studentów. W przypadku, gdy jedna z ocen pracy dyplomowej jest negatywna, dziekan powołuje kolejnego recenzenta. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zdanie wszystkich egzaminów, uzyskanie zaliczeń z przedmiotów i praktyk zawodowych objętych planem studiów, pozytywna weryfikacja pracy pod względem procedury antyplagiatowej oraz uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej (3,0) z recenzji pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana. W skład komisji wchodzi: dziekan, opiekun pracy dyplomowej (promotor) oraz jej recenzent. Student odpowiada na co najmniej trzy pytania postawione przez komisję. Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się ogólną wiedzą z przedmiotów kierunkowych oraz wiedzą szczegółową w zakresie obranej specjalności. Po wysłuchaniu odpowiedzi studenta komisja na zamkniętym posiedzeniu ocenia egzamin dyplomowy, i informuje studenta o wyniku egzaminu. Przy ocenie wyniku egzaminu stosuje się następującą skalę ocen: bardzo dobry (5), dobry plus (4,5), dobry (4), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3), niedostateczny (2). W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu w ustalonym terminie, dziekan wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny. W przypadku niezdania egzaminu w drugim terminie dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów.

Na ocenę końcową zamieszczoną w dyplomie jako wynik ukończenia studiów składa się:

8. średnia arytmetyczna ocen egzaminów i zaliczeń z oceną z całego okresu studiów, z uwzględnieniem ocen niedostatecznych - stanowiącą 50% oceny końcowej;
9. ocena pracy dyplomowej - stanowiąca 25% oceny końcowej;
10. ocena egzaminu dyplomowego - stanowiąca 25% oceny końcowej.

W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyrównany do pełnej oceny, według zasady: do 3,5 - dostateczny (3,0) od 3,51 do 4,50 - dobry (4,0) od 4,51 do 5,00 - bardzo dobry (5,0).

Zasady dyplomowania są udostępniane studentom w gablotach i przez promotorów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1. Treści i dobór metod kształcenia w pełni pozwala realizować praktyczny wymiar kształcenia.
2. Wymiar, organizacja praktyk zawodowych, metody monitoringu zapewniają prawidłową weryfikację efektów kształcenia.
3. Program studiów z uwagi na czas trwania studiów, stosowane formy zajęć, wykorzystywane metody dydaktyczne i wymiar godzin umożliwia realizację efektów kształcenia. System ECTS dobrze wycenia nakład pracy studenta. Treści kształcenia są odpowiednio przystosowane do efektów kształcenia. Weryfikacja efektów uwzględnia tradycyjne formy oceny. Proces dyplomowania nie budzi zastrzeżeń.
4. Formy zajęć w zbyt małym stopniu wykorzystują warsztaty i zajęcia terenowe.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększyć udział zajęć warsztatowych i terenowych.
2. Należy opracować szczegółowe standardy prac dyplomowych, w tym obejmujące aspekty metodyczne opracowywania prac.
3. Zaleca się zbadanie i ewentualne uwzględnienie opinii studentów na temat dziennej organizacji zajęć.
4. Zaleca się umieszczenie w sylabusach informacji o sposobie wyliczenia oceny końcowej oraz wpływie poszczególnych form zaliczenia na ocenę.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonujący w Wyższej Szkole Nauk Społecznych w Lublinie wprowadzony został na mocy Uchwały nr 2/10 Senatu WSNS w Lublinie z dnia 31 maja 2010 roku. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja wskazuje, iż w procesie projektowania, monitorowania i okresowym przeglądzie programu kształcenia i weryfikacji zakładanych

efektów kształcenia biorą udział studenci, nauczyciele akademicki, władze wydziału i Uczelni, jak i interesariusze zewnętrzni tj. pracodawcy, przedstawiciele urzędów wojewódzkich i samorządowych, instytucje, których działalność jest związana z kierunkiem praca socjalna. Prace związane z projektowaniem programu kształcenia prowadzi, zgodnie z procedurami, funkcjonująca w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - Komisja Programowa uwzględniając opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W skład Komisji wchodzi: prodziekan, jako przewodniczący - 2 nauczycieli akademickich przedstawicieli kierunku, student oraz przedstawiciel pracodawców. Posiedzenia Komisji Programowej zwoływane są systematycznie, nie mniej niż raz w semestrze. Przy projektowaniu programu kształcenia uwzględnia się: Misję i Strategię Rozwoju Uczelni, Politykę Jakości, potencjał kadrowy kierunku studiów, zaplecze dydaktyczne Wydziału, wyniki badań rynku pracy, wyniki konsultacji z pracodawcami, wzorce krajowe i międzynarodowe w zakresie danego kierunku kształcenia, porównanie do zakresu istniejących programów w innych uczelniach oraz zainteresowanie potencjalnych kandydatów. Interesariusze zewnętrzni biorą udział w projektowaniu programu kształcenia zarówno poprzez udział w Komisji Programowej, jak i cykliczne spotkania z władzami Uczelni. Są to między innymi przedstawiciele Domów Pomocy Społecznej, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie. Budując efekty kształcenia dla kierunku praca socjalna Uczelnia uwzględniła: oczekiwania pracodawców wskazane zarówno w badaniach rynku pracy, jak i w bezpośrednich konsultacjach, możliwości znalezienia się absolwentów na globalnym rynku pracy. Stąd w zbiorze efektów znajdują się - efekty dotyczące preferowanych przez pracodawców kompetencji uniwersalnych, jak i odpowiednie umiejętności związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Znaczący głos w projektowaniu programu kształcenia ma z uwagi na dorobek naukowy i ekspercki a także doświadczenie dydaktyczne kadra akademicka oraz studenci. Komisja programowa przedstawia wypracowany projekt programu kształcenia dziekanowi Wydziału. Program kształcenia, w tym efekty kierunkowe oraz program studiów zgodnie z wewnętrznymi regulacjami zatwierdza Senat Uczelni po uwzględnieniu opinii Samorządu Studentów.

Doskonalenie programu kształcenia opiera się na wynikach monitorowania, które obejmuje weryfikację efektów kształcenia oraz przegląd programu kształcenia. Uczelnia monitoruje wyniki uzyskiwane przez studentów w sesji egzaminacyjnej, spełnianie standardów określonych dla prac dyplomowych, osiąganie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie przedmiotów na podstawie informacji uzyskiwanych od kadry prowadzącej poszczególne przedmioty, na poziomie praktyk zawodowych poprzez pozyskiwanie opinii opiekunów praktyk i studentów, opinii studentów - w formie anonimowych ankiet - dotyczących jakości zajęć prowadzonych na kierunku i wywiązywania się z obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich, wyniki hospitacji zajęć, opinie pracodawców, opinie absolwentów. Podczas wizytacji przedstawione zostały ZO arkusze hospitacyjne, w których znajdują się oceny prowadzenia zajęć jak i zalecenia. Oceny te służą do wprowadzania zmian w obsadzie zajęć. Analiza wyników monitorowania dokonywana jest pod kątem właściwego doboru treści kształcenia, form zajęć, sposobów weryfikacji efektów, uzyskiwanych umiejętności, a także zasad oceniania studentów do zakładanych efektów kształcenia. W procesie monitorowania do analizy jego wyników wykorzystywane są protokoły egzaminacyjne, prace dyplomowe i ich recenzje, opinie kadry akademickiej, ankiety studenckie, arkusze hospitacyjne, opinie pracodawców i absolwentów, sylabusy. Na podstawie dokonanej analizy Komisja Programowa przygotowuje ocenę weryfikacji efektów kształcenia i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Komisja Programowa kierunku na podstawie analizy wyników monitorowania może rekomendować zmiany w programie i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i monitorowania.

Celem przeglądu programu kształcenia jest ocena i zapewnienie spójności między efektami kształcenia a treściami kształcenia, formami zajęć i metodami kształcenia oraz sposobami ich weryfikacji, a także ocena dostosowania programu studiów do obowiązujących regulacji prawnych określających warunki prowadzenia kierunku studiów, jak również do oczekiwań rynku pracy, a w konsekwencji doskonalenie programu kształcenia. Komisja Programowa dokonuje przeglądu programu na podstawie planu studiów i sylabusów, uwzględniając też wyniki monitorowania. Przegląd sylabusów pozwala ustalić zgodność oferowanych treści z efektami, aktualność treści i zalecanej literatury, trafność doboru sposobów weryfikacji efektów oraz dobór form zajęć. W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się również oceny systemu ECTS, sekwencji przedmiotów. Komisja Programowa przedkłada wyniki pracy i wypracowane rekomendacje Władzom Wydziału i Uczelni. Zalecenia dotyczące zmian w sylabusach

formułowane przez Komisję Programową są przekazywane, po zatwierdzeniu przez Senat, do realizacji koordynatorom modułów/przedmiotów.

Efektom przeprowadzonych przeglądów programowych na kierunku praca socjalna były: aktualizacja sylabusów oraz opracowanie szczegółowych kryteriów dla oceny poszczególnych efektów kształcenia i wprowadzenie ich do sylabusów. Podczas wizytacji Komisja Programowa przedstawiła ujęte w raporcie samooceny wyniki swoich prac. Na podstawie przeglądu sylabusów Komisja zaleciła: aktualizację zalecanej literatury, zwiększenie liczby godzin konsultacji, opracowanie a następnie wprowadzenie w sylabusach precyzyjnych kryteriów oceny dla każdego przedmiotowego efektu kształcenia. Od roku akademickiego 2018/2019 na wniosek kadry akademickiej oraz pracodawców Komisja Programowa zarekomendowała i Uczelnia wprowadziła do programu przedmioty do wyboru realizowane w języku angielskim - „Social Work and Family Therapy” oraz „Social Exclusion in Social Work”.

Rozmowy z władzami Uczelni pozwoliły ustalić, że uczelnia z uwagi na małą liczbę studentów nie prowadzi badań ankietowych wśród absolwentów, ale na podstawie kontaktów osobistych uwzględnia ich opinie. Forma studiów niestacjonarnych sprawia, iż studenci na ogół pracują już na stanowiskach związanych z kwalifikacjami uzyskiwanymi na kierunku praca socjalna, a studia traktują jako niezbędne uzupełnienie ich wiedzy i kompetencji zawodowych. Pozyskiwane od absolwentów opinie wskazywały na konieczność wzmocnienia kompetencji społecznych absolwentów w zakresie komunikacji z osobami poszukującymi pomocy.

W ramach systematycznego monitorowania wyników sesji egzaminacyjnych identyfikowane są przedmioty, w których studenci uzyskują najniższe oceny.

Okresowo realizowana jest również weryfikacja jakości prac dyplomowych przez specjalnie powołany przez Dziekana zespół, który dokonuje oceny formalnej i merytorycznej prac dyplomowych obronionych na kierunku praca socjalna i sporządza raport - w formie protokołu z weryfikacji jakości prac dyplomowych. Podczas wizytacji przedstawiono raport z przeglądu prac dyplomowych. Monitorowaniu i doskonaleniu programów kształcenia służy także ocena kadry realizującej kształcenie na ocenianym kierunku. Na Uczelni systematycznie prowadzona jest anonimowa ankieta oceniająca nauczycieli akademickich przez studentów przed zakończeniem zajęć z danego przedmiotu/modułu oraz ocena zajęć nauczyciela akademickiego w trakcie ich hospitacji. Analizy wyników i ocen ankiet przedstawiana jest władzom Uczelni, a wyciągane wnioski dotyczą np. konieczności zmiany prowadzącego dany przedmiot, zmiany zasad zaliczania przedmiotu, czy stosowanych metod dydaktycznych.

W Uczelni wprowadzony został Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, za którego realizację działań odpowiada Komisja Programowa. Posiedzenia komisji odbywają się co najmniej raz w semestrze. Elementami systemu są Misja i Strategia Rozwoju Uczelni, Polityka Jakości, potencjał kadrowy kierunku studiów, zaplecze dydaktyczne Wydziału, wyniki badań rynku pracy, wyniki konsultacji z pracodawcami i opinie ekspertów ds. kształcenia, wzorce krajowe i międzynarodowe w zakresie danego kierunku kształcenia, identyfikacja relacji jego zakresu do istniejących programów w innych uczelniach oraz zainteresowanie potencjalnych kandydatów.

Opinie studentów są pozyskiwane przy pomocy ankiet oceny nauczycieli akademickich, a także w postaci indywidualnie zgłaszanych uwag do Władz Wydziału lub nauczycieli akademickich w trakcie zajęć. Na podstawie opinii zgłaszanych między innymi przez studentów Komisja Programowa dokonała modyfikacji w planach studiów oraz rekomendowano zmiany dotyczących przedmiotów: język obcy, studencki savoir-vivre, ochrona własności intelektualnej, elementy filozofii, filozofia społeczna, antropologia kulturowa, elementy prawa, metodologia nauk społecznych, historia myśli socjologicznej i myśli społecznej, psychologia rozwoju człowieka, metodyka pracy socjalnej, wiedza o rozwoju człowieka w cyklu życia, metody psychoregulacji, psychoterapia, kształtowanie zachowań prozdrowotnych, polityka społeczna, terapia zajęciowa, wychowanie fizyczne, wprowadzono do oferty przedmioty w języku obcym, zaktualizowano literaturę w sylabusach przedmiotów, zwiększono liczbę godzin konsultacji, opracowano precyzyjne kryteria oceny dla każdego przedmiotowego efektu kształcenia. W ramach prac zespołu dokonuje się weryfikacji prac dyplomowych, okresowego przeglądu sylabusów, przegląd ocen uzyskiwanych podczas sesji egzaminacyjnej, hospitacji prowadzonych zajęć. Studenci uważają, że w zadowalający sposób mają wpływ na opiniowanie programu studiów i nie wyrażają żadnych szczególnych potrzeb w tym zakresie. Charakter działania systemu opiera się przede wszystkim na kontaktach nieformalnych. Informacje dotyczące systemu jakości kształcenia oraz dokonywanych działań i procedur nie są umieszczone na stronie internetowej Uczelni, co mogłoby mieć korzystny wpływ na postrzeganie działań Jednostki wśród studentów i kandydatów.

3.2.

Podczas wizytacji ZO PKA przeprowadził rozmowy z władzami Uczelni i Wydziału dotyczące systemu informacyjnego. Uczelnia wykorzystuje takie kanały komunikacyjne jak np.: strona internetowa, portale społecznościowe, mailing, tablice informacyjne na terenie Uczelni. Na stronie internetowej Uczelni zapewniony jest dostęp do informacji dotyczących ogólnej informacji o kierunku praca socjalna, ofercie specjalności, perspektywach zawodowych. Ponadto umieszczona jest informacja o kosztach studiów, podwieszone są wzory umowy Uczelni ze studentem, zasady rekrutacji, plany studiów oraz stosowany systemy oceny efektów kształcenia, uzyskiwanych kwalifikacji, sylwetka absolwenta, zasady dyplomowania, Regulamin Studiów, Regulamin pomocy materialnej, Regulamin praktyk, wykaz miejsc odbywania praktyk dostępny dla wszystkich grup interesariuszy (studentów, pracowników, pracodawców, absolwentów oraz kandydatów na studia). Na stronie internetowej Uczelni znajdują się zakładki: dotyczące kadry, konferencji naukowych, kierunków, specjalności itp. Podstawowym źródłem informacji o programie kształcenia są sylabusy przedmiotów, dostępne w Bibliotece oraz w Dziekanacie. Wymienione informacje znajdują się również w gablotach na terenie Uczelni. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów. Na stronie Uczelni zamieszczane są także bieżące informacje dla studentów dotyczące np. zmian w planie zajęć, wydarzeń odbywających się na terenie Uczelni, szkoleń i konferencji. Wydział nie prowadzi systematycznej oceny publicznego dostępu do informacji, natomiast weryfikuje go w ramach bezpośrednich kontaktów z Samorządem Studentów i studentami kierunku praca socjalna. Działania realizowane w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia są dokumentowane w postaci raportów. Informacje dotyczące toku studiów są przekazywane do studentów przede wszystkim przez pracowników dziekanatu, z wykorzystaniem poczty elektronicznej lub strony internetowej. Bieżące informacje w formie ogłoszeń dotyczące planu zajęć, prac dyplomowych, egzaminu dyplomowego, konsultacji pracowników oraz praktyk zawodowych można znaleźć na tablicach informacyjnych umieszczonych w budynku Uczelni. Warto jednak zwrócić uwagę, że część informacji dotyczy roku akademickiego 2016/2017.

Informacje o ofercie kształcenia oraz bieżące aktualności z życia Uczelni umieszczone są na nowej stronie internetowej pod adresem <http://www.wsns.edu.pl/>. Jednocześnie utrzymywana jest wciąż strona internetowa <http://www.wsns.lublin.pl/>, która zawiera informację, że jest wygaszana, ale jest to niewystarczająco wyeksponowane, co może wprowadzać w błąd kandydatów i studentów. W zakładce „Student” znajdują się informacje dotyczące systemu Moduł Student, poczty WSNS, planu zajęć, biblioteki, opłat za studia, ubezpieczeń i szczepień, praktyk studenckich, ofert pracy, egzaminu dyplomowego, komunikatów Władz Uczelni, stypendiów i kredytów, Samorządu Studenckiego, absolwentów oraz uczelnianego koła naukowego. Strona internetowa Samorządu Studentów nie działa poprawnie, zawiera jedynie niedziałające odnośniki do informacji sprzed wielu lat, nie znajduje się na niej skład Samorządu ani dane kontaktowe. Nazwiska studentów stanowiących zarząd Samorządu Studentów można znaleźć w zakładce „Władze WSNS”. Dane kontaktowe dziekanatu można znaleźć w zakładce „Kontakt”. W opinii studentów strona internetowa Uczelni jest czytelna i zapewnia dostęp do wszystkich potrzebnych informacji.

Studenci nie mają systemowej możliwości oceny poziomu zadowolenia z jakości i aktualności przekazywanych informacji ani oceny strony internetowej, mogą jedynie zgłaszać indywidualne wnioski do Władz Wydziału. Nie dostrzegają jednak potrzeby tworzenia takiej możliwości.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia stosuje opracowane procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w procesie projektowania, zatwierdzania i przeglądu programu kształcenia. Słabszą stroną jest brak systemowych badań zawodowych losów absolwentów. Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o procesie kształcenia. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stosowany w procesie oceny programu kształcenia na kierunku praca socjalna jest skuteczny i umożliwia jego doskonalenie. Brak jest systemowej oceny publicznego dostępu do informacji.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Zapoczątkować badania losów zawodowych absolwentów oraz współpracę z absolwentami kierunku praca socjalna.
2. Weryfikować i oceniać publiczny dostęp do informacji dla różnych grup odbiorców.
3. Zaleca się usunięcie starej strony internetowej Uczelni <http://www.wsns.lublin.pl/>, ponieważ obecność dwóch stron internetowych może wprowadzać w błąd kandydatów i studentów.
4. Zadbanie o zaktualizowanie strony internetowej Samorządu Studentów o co najmniej nazwiska członków oraz informacje kontaktowe lub ewentualne usunięcie odnośnika na stronie głównej Uczelni, który może wprowadzać w błąd.
5. Upublicznienie informacji dot. systemu jakości kształcenia.
6. Opracowanie procedury pozyskiwania informacji na temat jakości informacji o toku studiów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 2.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 2.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 2.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Oceny kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku ZO PKA dokonał na podstawie informacji zawartych w Raporcie Samooceny oraz informacji przedstawionych podczas wizytacji. Zajęcia na studiach I stopnia na kierunku praca socjalna prowadzi ogółem 20 osób, w tym 3 samodzielnych nauczycieli akademickich (2 profesorów i 1 dr habilitowany), 8 doktorów i 9 osób z wykształceniem magisterskim. Samodzielni nauczyciele akademicy oraz doktorzy reprezentują swoim dorobkiem naukowym i zawodowym takie dyscypliny i subdyscypliny naukowe, jak: zdrowie publiczne, nauki o rodzinie, filozofia w tym filozofia chrześcijańska, ekologia, psychologia, w tym psychologia młodzieży, nauki o polityce publicznej, ekonomia, prawo, socjologia, pedagogika. Zatem kadra reprezentuje te obszary wiedzy oraz dyscypliny nauki, do których odnoszą się kierunkowe afekty kształcenia co umożliwia zapewnienie osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Analiza dorobku kadry wskazuje na jego zróżnicowanie ze względu na specjalizacje naukowe, co umożliwia budowanie na kierunku odpowiednich specjalności. Są to na ogół pracownicy naukowcy z dużym stażem badawczym i dydaktycznym, na uczelniach wyższych, w tym kilkunastoletnim już na WSNS w Lublinie. Osoby z wykształceniem magisterskim obok lektorów języka obcego to przede wszystkim osoby reprezentujące praktykę pracy socjalnej. Osoby te pełnią funkcje wyraźnie związane z kierunkiem praca socjalna, jak np. konsultant w Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Lublinie, pracownik Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, pracownik socjalny, mediator sądowy, trener biznesu, doradca personalny, coach. Kadra spełnia warunek prowadzenia co najmniej 50% ogółu zajęć przez osoby zatrudnione na podstawowym miejscu pracy, bowiem na kierunku praca socjalna pracownicy tej grupy prowadzą 1175 godzin zajęć, co stanowi 78,3% ogółu zajęć. Analiza dokumentacji doświadczenia zawodowego kadry pozwala potwierdzić praktyczne przygotowanie do prowadzenia zajęć na wizytowanym kierunku. Związane jest ono z pełnieniem różnorodnych funkcji zawodowych i aktywnością zawodową w administracji samorządowej, podmiotach prowadzących działalność w zakresie opieki społecznej, opieki zdrowotnej, organizacjach społecznych sektora NGO.

4.2.

Uczelnia w obsadzie zajęć uwzględnia zasadę zgodności dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym przedmiotu w dyscyplinie, z którą ten przedmiot jest związany. Ponadto z uwagi na profil praktyczny istotnym warunkiem przestrzegany w obsadzie zajęć jest zgodność doświadczenia zawodowego nauczyciela akademickiego zdobytego poza uczelnią, z zakresem prowadzonych zajęć oraz praktycznymi umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia. Za

właściwą obsadę zajęć dydaktycznych i ocenę kompetencji pracowników naukowo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych służącą osiągnięciu zakładanych w programie efektów kształcenia odpowiada Dziekan w porozumieniu z Rektorem. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym prowadzą wyłącznie osoby z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią, na ogół w Instytucjach Pomocy Społecznej, Placówkach Ochrony Zdrowia, Fundacjach oraz Stowarzyszeniach społecznych. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych uwzględnia się także wyniki oceny studenckiej, wyniki hospitowania zajęć dydaktycznych oraz oceny okresowej. Wydziałowa i Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonują analizy wyników studenckiej oceny wywiązywania się z obowiązków dydaktycznych osób prowadzących zajęcia, hospitacji i oceny okresowej i mogą rekomendować zmiany w obsadzie zajęć. Na kierunku praca socjalna w ostatnich latach nie było zastrzeżeń studentów, jak i kierowników zakładów do obsady zajęć. ZO PKA uważa, iż osobom z wykształceniem magisterskim, a znaczącym doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią należy powierzać zajęcia o charakterze warsztatowym i projektowym.

4.3.

Polityka kadrowa realizowana w Uczelni uwzględnia zintegrowany system oceniania, motywowania pracowników i jest zorientowana na wspieranie rozwoju kompetencji kadry prowadzącej zajęcia na kierunku praca socjalna. Prowadzona ocena pracowników służy monitorowaniu i podwyższaniu ich kwalifikacji. Obejmuje ona 4 ostatnie lata i jako ocena okresowa jest dokonywana na podstawie następujących ocen częściowych:

- oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni;
- oceny doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią w szczególności w przypadku oceny pracowników prowadzących zajęcia związane z przygotowaniem zawodowym, kształtujące umiejętności praktyczne;
- wyników hospitacji;
- wyników oceny dokonywanej przez studentów.

Ocena działalności naukowej uwzględnia: aktywny udział w konferencjach naukowych, publikacje naukowe w czasopiśmie, w szczególności punktowanych na liście MNiSW, monografie, ubieganie się o granty wewnętrzne, zewnętrzne, a w tym unijne i/lub uczestnictwo w ich realizacji. Ocena dorobku i rozwoju zawodowego niezbędnego w prowadzeniu zajęć praktycznych uwzględnia udział w szkoleniach, certyfikaty zawodowe, gotowość do podnoszenia kwalifikacji, studia podyplomowe, rozwój kariery zawodowej. Natomiast działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć, analizy ocen studenckich, oceny przygotowywanych materiałów dydaktycznych, w tym podręczników oraz zaangażowania w proces kształcenia, w szczególności poprzez dyplomowanie. Proces hospitacji planowany przez Dziekana Wydziału obejmuje nauczycieli. W ocenie kadry brane są pod uwagę opinie studentów wyrażone w ankietach oceniających. Wnioski z badań ankietowych oraz z hospitacji zajęć stanowią podstawę do (samo-)oceny. Uwzględniając wszystkie wymienione elementy, okresowej oceny pracownika dokonuje jego przełożony i przedstawia swoją propozycję w zakresie jego dalszego zatrudnienia.

System wynagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych jest ściśle powiązany z rezultatami ich pracy naukowej i dydaktycznej. Uczelnia prowadzi politykę promowania pracowników o największych osiągnięciach naukowych i dydaktycznych w postaci Nagród Rektora. System wspierający rozwój kadry naukowo-dydaktycznej opiera się m.in. na: finansowaniu publikacji; na wspieraniu wniosków o granty zewnętrzne; na finansowaniu szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego w Uczelni następuje w drodze otwartego konkursu. Polityka kadrowa Uczelni umożliwia dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. Zespół Oceniający dostrzega, iż realizowana przez Władze Uczelni i Wydziału polityka kadrowa zapewnia udział w procesie kształcenia kadry z doświadczeniem zawodowym związanym z zakresem działalności zawodowej kierunku praca socjalna, dydaktycznym i oraz odpowiednim dorobkiem naukowym.

Studenci ocenianego kierunku co semestr dokonują oceny prowadzącego zajęcia w ankiecie oceny wykładowców. Ankieta ma formę papierową. Studenci oceniają w skali 1-5 sposób prowadzenia zajęć. Z

przeprowadzanych ankietyzacji sporządzane są coroczne raporty. Studenci nie są zapoznawani z wynikami ankietyzacji ani podejmowanymi działaniami na ich podstawie, jednak wiedzą, że najlepiej oceniony prowadzący zajęcia zostaje nagrodzony podczas inauguracji roku akademickiego. Ocena z ankiet studenckich jest elementem oceny okresowej pracownika.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zajęcia na studiach I stopnia na kierunku praca socjalna prowadzi ogółem 20 osób, reprezentują oni swoim dorobkiem naukowym i zawodowym szereg dyscyplin. Posiadają także kompetencje zawodowe właściwe dla środowiska pracy. Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń. Polityka kadrowa uwzględnia ocenę kadry, a system motywacyjny sprzyja jej rozwojowi.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Zalecane jest opracowanie rozwiązania, umożliwiającego informowanie społeczności studenckiej o wynikach ankietyzacji, wyciągniętych wnioskach oraz podejmowanych działaniach doskonalących.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia jest systematyczna i sformalizowana. Formułowanie efektów kształcenia, uwzględnianie wymagań rynku pracy, organizacji zawodowych, interesariuszy zewnętrznych dokonywana jest w oparciu o funkcjonowanie Komisji Programowej, udział pracodawców w organizacji praktyk i staży, konsultacje indywidualne pracowników dydaktycznych Uczelni z poszczególnymi reprezentantami firm i instytucji, budowanie osobistych relacji z pracodawcami przez władze kierunku, prowadzenie zajęć praktycznych oraz wykładów przez praktyków, organizacje konferencji naukowych, seminariów otwartych, debat. Wśród interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Uczelnią i kadrą należy wymienić m.in.: Lubelski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Lubelską Fundację Rozwoju.

W raporcie samooceny przedstawiono wykaz zaleceń i rekomendacji interesariuszy zewnętrznych w zakresie przeglądu sylabusów i weryfikacji efektów kształcenia, potwierdzający udział przedstawicieli otoczenia społecznego w weryfikacji efektów kształcenia. Warto podkreślić iż, w oparciu o sugestie pracodawców od roku akademickiego 2018/2019 Uczelnia wprowadziła przedmioty do wyboru realizowany w języku obcym – „Social Work and Family Therapy” oraz „Social Exclusion in Social Work”.

Forma studiów niestacjonarnych sprawia, że studenci na ogół pracują już na stanowiskach związanych z kwalifikacjami uzyskiwanymi na kierunku praca socjalna, a studia traktują jako niezbędne uzupełnienie ich wiedzy i kompetencji zawodowych, co ułatwia i przyspiesza proces weryfikacji efektów kształcenia przez studentów, absolwentów.

Przedstawiciele firm, instytucji współpracujących z Wydziałem uczestniczyli w bezpośrednim spotkaniu z ZO PKA. W wypowiedziach, opiniach potwierdzili swoje zaangażowanie i wpływ na formułowanie oferty dydaktycznej, projektowanie i weryfikowanie efektów kształcenia, opiniowanie programów studiów na kierunku praca socjalna.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1. Uczelnia reaguje na potrzeby rynku pracy związane z kształceniem poprzez funkcjonowanie formalnych mechanizmów współpracy.
2. Oczekiwania rynku pracy w odniesieniu do realizowanego na kierunku procesu kształcenia uwzględniane są w ramach realizacji praktyk zawodowych.
3. Formalne mechanizmy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym uzupełnione są o budowanie nieformalnych relacji pomiędzy kadrą naukową - dydaktyczną a środowiskiem interesariuszy zewnętrznych.

Dobre praktyki

Zalecenia

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Studenci mają możliwość nabywania i rozwijania kompetencji językowych w ramach zajęć lektoratowych oraz tematycznych kursów. W roku akademickim 2018/2019 oferta zajęć do wyboru zawiera dwa moduły: „Social Work and Family Therapy” oraz „Social Exclusion in Social Work”.

Kadra akademicka uczestniczy w wymianie międzynarodowej poprzez udział w konferencjach i seminariach organizowanych w Słowacji, Czechach, na Ukrainie, w Niemczech. Nauczyciele brali czynny udział w wielu konferencjach, będąc członkami Rad Naukowych wygłaszając referaty i publikując je w wydawnictwach zagranicznych. Były to konferencje w Słowacji, na Węgrzech i na Ukrainie. Tematyka wystąpień obejmowała zagadnienia właściwe dla pracy socjalnej: „godność człowieka w sytuacji wykluczenia społecznego w nauczaniu Jana Pawła II”; „Adolescents' self-efficacy perception and their ability to cope with difficult school situations”; „Współczesna kondycja małżeństwa i rodziny w Polsce w perspektywie ostatnich 25 lat zmian w poglądzie na człowieka i społeczeństwo”; „Psychologiczny wymiar doradztwa wobec osób bezdomnych”; „Umiejętność nawiązywania relacji interpersonalnych jako wartość uniwersalna”; „Zmiany w preferencjach wartości u młodzieży polskiej po 1989 roku”; „Psychologiczne uwarunkowania miłości. Teoria i praktyka”; „The health and definition of the notion of food - the legal issues of regulations in Poland.”

Uczelnia organizuje wykłady gościnne kadry akademickiej (z Uniwersytetu w Magdeburgu), a także podejmuje starania w zakresie wymiany międzynarodowej studentów. Podczas wizytacji przedstawiono umowy o współpracy z: University of Ljubljana Faculty of Social Sciences (Ljubljana, Słowenia) - dotyczy wymiany studentów i nauczycieli, wspólne programy i seminaria, wymiana publikacji, wspólne badania; Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologias (Lisbona, Portugalia) - dotyczy wymiany studentów; Otto von Guericke University Magdeburg (Magdeburg, Niemcy) - dotyczy wymiany studentów; Katolicki Uniwersytet w Ružomberku (Ružomberk, Słowacja) - dotyczy wymiany studentów i nauczycieli, wspólne programy i seminaria, wymiana publikacji, wspólne badania; Uniwersytet Mariborski (Maribor, Słowenia) - dotyczy wymiany studentów. Informacje o możliwości udziału w programie Erasmus studenci mogą znaleźć na stronie internetowej Uczelni oraz na spotkaniach z pełnomocnikiem ds. umiędzynarodowienia. Studenci nie są jednak zainteresowani uczestnictwem w wyjazdach, jako główny powód podczas spotkania z ZO podano pracę zawodową, która nie pozwala na długotrwały wyjazd. Z uwagi na brak oferty kształcenia w językach obcych studenci zagraniczni nie są zainteresowani odbywaniem części studiów w Uczelni. Nie przygotowano oferty praktyk zawodowych w ośrodkach zagranicznych.

Strona internetowa Uczelni nie jest przetłumaczona na języki obce.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1. Uczelnia tworzy warunki do wymiany międzynarodowej zarówno dla kadry jak i studentów ale kierunek wykazuje niewielkie umiędzynarodowienie, co spowodowane jest przede wszystkim niestacjonarnym charakterem studiów oraz pracą zawodową studentów.
2. Oferta zajęć w językach obcych obejmuje tylko dwa wykłady w ramach puli zajęć do wyboru.
3. Kadra bierze aktywny udział w konferencjach międzynarodowych organizowanych przez Uczelnię w państwach naszego regionu.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Podjęcie skutecznych działań promocyjnych zachęcających studentów do udziału w programach mobilności studenckiej Erasmus+.
2. Organizowanie cyklicznych wykładów gościnnych przez kadrę uczelni zagranicznych z zakresu tematyki pacy socjalna.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

ZO PKA dokonał podczas wizytacji oglądu bazy Uczelni. Infrastruktura lokalowa WSNS w pełni odpowiada potrzebom kierunku praca socjalna. Baza dydaktyczna nie jest rozproszona, a studenci, jak i kadra, mają do dyspozycji nowoczesny trzykondygnacyjny obiekt z windą (przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych) ze znacznie większą powierzchnią użytkową niż w latach ubiegłych. W budynku przy ulicy Zamojskiej 47 znajduje się: 10 sal wykładowych mniejszych (sale mieszczą od 10 do 40 osób), 6 pracowni specjalistycznych (w tym, komputerowa) 2 aule na ponad 300 m² mieszcząca ok. 250 osób, 3 aule wykładowe ze standardowym, nowoczesnym wyposażeniem (tablice, rzutniki, telewizor z magnetowidem, radiomagnetofony, sprzęt multimedialny, zestawy projekcyjne itp.) mieszczące do 100 osób. W budynku znajdują się pomieszczenia dla: Samorządu Studenckiego, Wykładowców, Dziekanatu, Rektoratu, Kancelarza, Rektora, Dziekana, Biblioteka z czytelnią, pomieszczenia dla Kierownika ds. Rozwoju Kompetencji Studentów i Kierownika Praktyk oraz Poradnia Psychologicznego. Mieści się również Księgowość i Sala obrad. Pracownia komputerowa jest wyposażona w 20 komputerów stacjonarnych ze stałym podłączeniem do Internetu co zapewnia każdemu studentowi samodzielne stanowisko komputerowe. Studenci mogą korzystać bezpłatnie z Internetu (łącze stałe). Oprócz stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, studenci mają komputer ze stałym dostępem do Internetu w pomieszczeniu Samorządu Studenckiego oraz dwa komputery w czytelnii. Studenci uważają wyposażenie budynku za odpowiednie do ich potrzeb. W budynku znajduje się winda, która ułatwia poruszanie między piętrami osobom niepełnosprawnym ruchowo.

7.2.

W budynku WSNS przy ul. Zamojskiej 47 znajduje się biblioteka z czytelnią i wypożyczalnią, w której znajduje się ok. 5200 pozycji książkowych i ok. 130 tytułów czasopism. Są to zbiory z zakresu: nauk społecznych, nauk medycznych oraz nauk przyrodniczych. W bibliotece znajdują się czasopisma branżowe związane z polityką społeczną, pracą socjalną, jak np.: *Praca socjalna i Przegląd i zabezpieczenie społeczne*. Uczelnia prowadzi komputerową obsługę biblioteki przy pomocy programu MOL Optivum. Od 2013 r. Uczelnia nieprzerwanie posiada dostęp do bogatej oferty WBN, która daje możliwość korzystania z polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełno tekstowych jak: Elsevier, Nature i Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley, EBSCO. Bazy są dostępne na platformie EBSCOhost i obejmują szeroki zakres dziedzinowy: nauki ścisłe, techniczne, humanistyczne, społeczne, ekonomiczne, biznes oraz nauki medyczne i biomedyczne: Academic Search Complete. Tematyka bazy obejmuje nauki społeczne, humanistyczne, medyczne, biomedyczne, psychologię, rolnictwo, nauki ścisłe, techniczne i wiele innych.

ZO dokonał przeglądu zasobów bibliotecznych z uwagi na literaturę zalecaną w sylabusach. Uczelnia zapewnia studentom dostępność do pozycji piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. Liczba egzemplarzy podręczników jest odpowiednia do niewielkiej liczby studentów kierunku. Studenci WSNS na mocy umów oraz porozumień mogą również korzystać zasobów Biblioteki Pedagogicznej w Lublinie, Biblioteki KUL, Biblioteki Uniwersytetu Medycznego im. Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego oraz z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Komisji Edukacji Narodowej.

Zajęcia praktyczne realizowane są w salach wykładowych, salach ćwiczeniowych, w pracowni komputerowej. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, ich struktura, zasady i procedura wykorzystywania odpowiadają na potrzeby praktycznego kształcenia studentów. Wyposażenie własnej infrastruktury dydaktycznej Uczelni odpowiada wymogom praktycznego profilu nauczania realizowanego na kierunku.

7.3.

Władze Uczelni monitorują stan infrastruktury dydaktycznej, wyposażenie sal i pracowni specjalistycznych, a także zasoby biblioteczne. Pozyskiwane są opinie od kadry akademickiej oraz studentów podczas cyklicznych spotkań, jak i bieżących zgłoszeń dotyczących potrzeb w zakresie literatury, jak i sprzętu dydaktycznego. Efektem monitoringu, w celu wyraźnej poprawy warunków kształcenia, była decyzja władz Uczelni o przeniesieniu Uczelni do nowej siedziby przy ul. Zamojskiej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1. Baza lokalowa w pełni odpowiada potrzebom kierunku praca socjalna.
2. Biblioteka zawiera literaturę wskazaną w sylabusach.
3. Uczelnia monitoruje potrzeby dotyczące pomocy edukacyjnych, komputeryzacji i zasobów bibliotecznych.
4. Uczelnia pozyskuje opinie studentów podczas cyklicznych spotkań i wykorzystuje je do poprawy wyposażenia sal i zasobów bibliotecznych.
5. Baza dydaktyczna i infrastruktura dostosowana do liczebności i planów rozwojowych kierunku.
6. Baza dydaktyczna i infrastruktura pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia zawartych w sylabusach.

Dobre praktyki

Zalecenia

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Uczelnia zapewnia podstawowe studentom wsparcie w toku studiów, co ułatwia im uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. System zapewnienia wsparcia jest kompleksowy i dostosowany do potrzeb, szereg podejmowanych działań jest adekwatny do wielkości Uczelni i zapotrzebowania grupy interesariuszy. Nauczyciele akademicki w opinii studentów wykazują otwartość w kontaktach podczas zajęć oraz poza nimi. Wyznaczone zostały dyżury konsultacji, w przeważającej większości podczas zjazdów w piątki i soboty, studenci mają także możliwość indywidualnego umówienia się przy wykorzystaniu poczty elektronicznej lub telefonów. Nauczyciele udostępniają materiały dydaktyczne i dodatkowe materiały w systemie e-learningu. W ich opinii dostępność nauczycieli jest zapewniona w odpowiednim stopniu. W Jednostce nie istnieją koła naukowe związane z kierunkiem studiów praca socjalna. Studenci nie dostrzegają potrzeby tworzenia koła zainteresowań, w ich ocenie z uwagi na niestacjonarny charakter studiów nie mogliby się w taką działalność w pełni zaangażować.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, którego działalność jest w początkowym stadium z uwagi na niedawny wybór nowych przedstawicieli. Studenci kierunku na jednym z pierwszych zjazdów byli poinformowani o funkcjonowaniu instytucji Samorządu Studentów, nie znają jednak sposobu wyboru przedstawicieli ani swojego wpływu na działalność Samorządu. Większość spraw bieżących jest załatwiana poprzez starostów roczników i grup, którzy pełnią rolę mniej formalnych reprezentantów. Kontakt z Samorządem Studentów jest zapewniony przede wszystkim przez bezpośrednie kontakty lub media społecznościowe. Studenci są motywowani do uzyskiwania wysokich wyników w nauce oraz podejmowania dodatkowej działalności w Uczelni głównie poprzez system stypendiów rektora dla najlepszych studentów. Dodatkowe stypendia mogą także być przyznawane z budżetu własnego Uczelni. Studenci zainteresowani dodatkową aktywnością mogą włączyć się w działalność Akademickiego Związku Sportowego. Studenci Uczelni osiągają wysokie wyniki sportowe w regionie, co podkreślone jest przez Władze Uczelni.

Obsługa administracyjna studentów odbywa się w dziekanacie. Godziny otwarcia dziekanatu oraz dane kontaktowe umieszczone są na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Kontakt”. Godziny otwarcia i dni funkcjonowania dziekanatu dostosowane są w odpowiednim stopniu do potrzeb studentów niestacjonarnych. Studenci podkreślają bezproblemowość w relacjach z pracownikami dziekanatu, z uwagi na niewielką liczebność studentów nie występują również problemy z kolejkami.

Ewentualne zastrzeżenia odnośnie procesu studiowania w Uczelni studenci mogą zgłaszać bezpośrednio do Władz Uczelni, Władz Wydziału, pracowników dziekanatu i nauczycieli akademickich. Funkcjonuje również w budynku skrzynka do anonimowego zgłaszania uwag. Studenci pozytywnie oceniają taką formę zgłaszania uwag i nie dostrzegają dodatkowych potrzeb w tym zakresie.

Dla studentów niepełnosprawnych przygotowano podstawowy mechanizm wsparcia, w oparciu o możliwość uzyskania stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, dostosowanie budynku (winda), a także możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego dla osób z wadami słuchu. Na ocenianym kierunku studiują obecnie dwie osoby ze stopniem niepełnosprawności. Przedstawiciele Uczelni deklarują otwartość dla osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie podstawowych warunków do studiowania w przypadku pojawienia się konkretnych potrzeb.

Za wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy odpowiedzialni są pracownicy uczelnianego Centrum Doradztwa Zawodowego oraz Poradni Psychologicznej. Godziny otwarcia dostosowane są do potrzeb studentów niestacjonarnych, jest również zapewniona możliwość indywidualnego umówienia się na spotkanie. Dla studentów organizowane są warsztaty i szkolenia dotyczące szczegółów pracy socjalnej, problemów związanych z zajmowanymi stanowiskami, wypalenia zawodowego, kształtowania kariery zawodowej, samokształcenia, kreowania wizerunku. Studenci kierunku wiedzą o działalności Centrum Doradztwa Zawodowego, jednak w trakcie spotkania z ZO przyznali, że rzadko korzystają z jego usług z uwagi na posiadanie już pracy zawodowej.

Studenci kierunku zainteresowani uzyskaniem pomocy materialnej mogą zgłosić się do Komisji Stypendialnej, w której skład wchodzi studenci Uczelni.

Podczas spotkania z przedstawicielem Biura Karier - Kierownikiem ds. rozwoju i kompetencji studentów, uzyskano potwierdzenie różnorodnych form aktywizacji studentów, wpływania na uzyskiwanie przez nich dodatkowych umiejętności i wiedzy potrzebnej do samodzielnego i skutecznego poruszania się na rynku pracy. Wśród kluczowych form działalności Centrum Doradztwa Zawodowego Biura Karier należy wymienić: doradztwo zawodowe, prezentacje firm, zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk, warsztaty rozwoju osobistego obejmujące zagadnienia metod walki ze stresem, autoprezentacji i kreowania własnego wizerunku, zarządzania czasem, wykłady otwarte dla studentów prowadzone m.in. przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, specjalistów reprezentujących środowisko pracy socjalnej, organizację warsztatów rozwoju osobistego.

8.2.

Informacje o wsparciu studenci mogą uzyskać na stronie internetowej i tablicach, a także bezpośrednio od pracowników Uczelni. W ich opinii poziom informowania o dostępnych formach wsparcia jest zadowalający i nie zgłaszają zastrzeżeń w tym zakresie. W celu udoskonalenia kontaktu ze studentami kierunku niedawno powołano opiekuna kierunku. W opinii studentów może to umożliwić łatwiejsze wyrażanie opinii o warunkach kształcenia i toku studiów, ponieważ mają świadomość istnienia osoby kontaktowej. W celu pozyskania opinii studentów dotyczącej relacji z uczelnią oraz potrzeb i oczekiwań przeprowadzono ankietę. Opinie studentów przekazywane są w postaci kontaktów nieformalnych z Władzami Wydziału i Uczelni oraz nauczycielami akademickimi.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci otrzymują podstawowe wsparcie ze strony Wydziału oraz Uczelni w procesie osiągnięcia efektów kształcenia. Mocną stroną systemu wsparcia jest oparcie go o nieformalne, dobre relacje prowadzących zajęcia oraz Władz Uczelni ze studentami. W opinii studentów otwartość pracowników na ich ewentualne sugestie jest jedną z największych zalet studiowania na kierunku. Poszczególne formy wspierania studentów są dostosowane do charakteru Uczelni, charakteru formy studiów oraz zgłaszanych potrzeb. Słabą stroną systemu wsparcia jest brak istniejącej formy oceny oferowanego wsparcia, przez co studenci mogą nie mieć świadomości możliwości udziału w procesie kształtowania programu studiów i warunków prowadzenia zajęć.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Sugerowane jest objęcie opieką oraz wsparcie merytoryczne przez Władze Wydziału i Uczelni nowych członków Samorządu Studentów, aby mogli oni skutecznie reprezentować studentów kierunku w działaniach doskonalących studia w Uczelni.
2. Zaleca się umożliwienie studentom/absolwentom kierunku cyklicznej oceny oferowanych form wsparcia w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia, np. w formie ankiety oceniającej poszczególne płaszczyzny wspierania studentów lub organizowanie cyklicznego spotkania studentów z Władzami Wydziału, które pozwoli na zidentyfikowanie problemów związanych z tokiem studiów oraz umożliwi przekazywanie na bieżąco informacji o podejmowanych działaniach doskonalących istniejące formy wsparcia.

1. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności

Sporządził na podstawie raportów cząstkowych

dr hab. Krzysztof Szewior